

Şükür ve Sabır: Hakikatler ve İmtihanlar

Cumanız mübarek olsun!

Bu dünya hayatı bir dâr-ı imtihandır, dünya imtihan hâlidir. Biz bu dünyada ömrümüz boyunca yaşıyoruz ama bu yaşamın oturması kalkması, uyuması uyanması, kazanması harcaması, sevinmesi gülmesi, ağlaması üzülmesi... hepsi bir imtihandır. Hayatın olayları karşısında bizim takınacağımız tavır ile biz Allahu Teâlâ hazretlerinin rızasını kazanırız ya da cezaya müstehak bir duruma düşebiliriz. O durumdan Allah'a sığınırız.

Bir insanın ömrü boyunca bu ana hakikati daima göz önünde tutması ve bütün işlerini bu ana düşüncenin, büyük hakikatin ışığında tanzim etmesi, davranışlarını ona göre düzenlemesi uygun olur. Biz dünya hayatında çeşitli olaylarla karşılaşırız, bu olayların büyük bir kısmı hatta istatistik yapılırsa aslında sevindirici olaylardır, ömrümüz mutlulukla geçiyor. Büyük ölçüde insanların çoğunluğunun sayı olarak büyük bir kısmının ve

bir insanın kendi ömründe de zamanın büyük kısmının mutlu geçtiğini kabul etmemiz lazım. Allah'ın nimetiyle geçiyor.

Sıhhat ömrümüz boyunca umûmî bir durumdur, hastalık ârizî bir durumdur. Sıhhî, sıhhatli, sağlıklı olarak uzun yıllar yaşıyoruz da bazı zamanlarda hastalanıyoruz. Ama bizim gözümüzde büyüyor hastalık, sanki bütün ömrümüz hastalıkla geçmiş gibi böyle bir duyguya kapılıyoruz. Ama doğru olarak düşünecek olursak istatistik noktasından zamanlama bakımından teraziye koyup tartacak olursak mutluluklar, Allah'ın nimetleri çok fazladır, sıkıntılar azdır. Kulların her birinin imtihanı başka başka geldiği de muhakkak. Biz genel ölçüler içinde söylüyoruz. Esas itibariyle nimetlere mazharız.

Nimetlere mazhar olduğumuz zaman ne yapmamız lazım?

a. Nimete Mazhar Olunca Ne Yapmalı?

Bu nimetin bizi yaratan Rabbimiz'den geldiğini bilmemiz lazım.

Meyveleri biz mi öldürüyoruz? Sıhhati biz kendi kendimize mi kendi vücudumuza sağlıyoruz?

Aklımızın, gözümüzün, kulağımızın, konuşmamızın mükemmelliği, sıhhatimizin tamlığı bizden değil. Bizim dışımızda bir olay. Allah'ın bize verdiği bir şey. Çevremizdeki hava, su, manzara, meyveler, yiyecekler bunların hepsi Allahu Teâlâ hazretlerinin ikramı. Biz bu ikramlara bir imtihan olarak aslında muhatap oluyoruz, mazhar oluyoruz-Allah bize nimet veriyor.

Niçin?

Bakalım şükredecek mi kulum diye; işin aslı bu. İmtihan dünyasında nimetlerle karşılaştığımız zaman bunu bize Allah'ın gönderdiğini bilmeliyiz, Mün'im-i hakîkîyi bilmeliyiz ve O'na şükretmeliyiz. Hamd etmeliyiz.

Dünyada centilmen, kibar insanlar birbirlerinden küçük bir jest gördükleri zaman dahi hemen “teşekkür ederim” diyorlar ve çocuklarımız da öyle, “teşekkür ederim” diyen şekilde yetiştirmeye çalışıyoruz.

Bu teşekkür Allahu Teâlâ hazretlerine karşı her nimetinde olması lazım.

“Elhamdülillah, çok şükür yâ Rabbi ki bana sıhhat, afiyet, huzur, sağlık, hayırlı evlat, güzel iş, temiz kazanç verdin, elhamdülillah, dünyanın güzel bir yerinde yaşıyorum. Elhamdülillah, sulh ve sükûn içindeyim...” gibi binlerce, milyonlarca, milyarlarca nimetin içindeyiz. Bunlara hamd etmemiz, ŝükretmemiz, bunların nimet olduğunu bilmemiz ve gönderenine teşekkür etmemiz gerektiğini bilmemiz lazım; bu bir.

b. Hastalık Da Bir İmtihan Ve Fırsattır

İkincisi bazen de sıkıcı olaylar başımıza geliyor. Mesela hastalık gibi. Ama aslında hastalık sıkıcı bir olay olmakla beraber sonuç itibariyle insana büyük sevap kazandırdığı için aslında o da bir sevap, mükâfat kaynağı.

Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* bir hadîs-i ŝerîfinde onun için buyurmuş ki:

“İnsanlar hasta olan insanların ne kadar büyük mükâfatlara nâil olduğunu, ne kadar büyük dereceler kazandığını, âhirette ne kadar yüksek mertebeler bulacağını bilselerdi

doğrusu sıhhatli olmak değil de hasta olmayı temenni bile ederlerdi.”

Hasta olmayı temenni etmek yok çünkü Allahu Teâlâ hazretleri nimetleri sağlıklıyken de insana verebilir, cennetin nimetlerini sağlıklıyken de bir insan kazanabilir.

Biz hem sağlığı isteriz hem de cenneti isteriz.

Fakat bazen insanın başına hastalık geliyor, o zaman ne yapması lazım?

Sabretmesi, şikâyet etmemesi, dikkat etmesi, konuşmasına, duygularına hâkim olması ve o zaman sabrederek sevap kazanması lazım.

Demek ki mü'minin iki tane büyük sevap kaynağı var; şükrederek sevap kazanmak bir, nimetlerin geldiği, nimetleri düşündüğü, nimetlere erdiği zaman şükretmek. İkincisi de; belalara, musibetlere, hastalıklara, sıkıntılara uğradığı zaman sabretmek.

Eyyûb aleyhisselam'ın sabrını Kur'ân-ı Kerîm methediyor.

Peygamber Efendimiz'in nasıl sıkıntılara uğradığını, sabrettiğini, sebat ettiğini,

çalıştığını, gayret ettiğini biliyoruz. Müşriklerin onu ne kadar üzdüklerini biliyoruz. Hatta öldürmeye kast ettiklerini biliyoruz. Hatta kendi doğduğu sevgili beldesini terk etmek, hicret etmek zorunda bıraktıklarını biliyoruz. Bütün bunlara bu da yetmiyormuş gibi hicret ettiği yerde de onu cezalandırmak veya onun başlattığı nurlu hareketi, Allah'ın nurunu söndürmek için nasıl ordu toplayıp da Medine'ye gittiklerini biliyoruz.

Bütün bunlara da Peygamber Efendimiz'in ömrü boyunca sabrettiğini, nasıl mütevâzı bir hayat sürdüğünü hatta bugünkü insanlarımızla mukayese edecek olursak, hani şu fakir dediğimiz vatandaşlarımızın hâlleriyile mukayese edelim, köydeki veya gecekondudaki, doğrusu Peygamber Efendimiz'in bizzat Allah'ın en sevgili kulu olmasına rağmen ve etrafındaki sahâbe-i kirâmın *-rıdvanullahi aleyhim ecmain-* Allah'ın en sevgili mübarek, salih, evliyâ kulları olmalarına rağmen ne kadar sıkıntılar çektiğini okuyunca hayretler içinde kalıyoruz. Giyecekleri, yiyecekleri yok, aç kalıyorlar,

sabrediyorlar ama Allah'a karşı ibadetlerinde, kulluklarında mükemmel bir çizgiyi aslâ bozmuyorlar. Bizim için örnek, parmakla gösterilecek, peşlerinden gidilecek, yollarına uyulacak insanlar oluyorlar. Ümmetin en yüksek tabakasını teşkil ediyorlar.

Demek ki sabretmekle de insan sevap kazanır ve hatta sabırla insan daha çabuk olgunlaşıyor. Tasavvufta da öyledir, sabırla olan gelişme nimetler içindeki gelişmeden çok daha fazladır, hızlıdır, kesindir. O bakımdan sabır da insanın bir derece kazanma sebebidir.

Çevremizdeki olayları bir mü'min gözüyle inceleyecek olursak bu olayların esas itibariyle Allah'ın bir imtihanı olduğunu biliyoruz da yalnız bazen de bu olayların bir ceza olarak geldiği de kesin, şeksiz şüphesiz bir hakikat. Mesela Firavun'un başına gelen olay, sonunda uğradığı ceza onun tanrılık davasına kalkmasından kaynaklandığı kesin. Nuh kavminin başına gelen tufan belası, cezası Nuh *aleyhisselam*'a o kavmin âsi olması, söz dinlememesi, hatta Nuh *aleyhisselam*'a kötü gözle bakması, onunla alay etmesi, ciddiye almaması sonucunda Allahu Teâlâ hazretleri

tufan ile cezalandırmış. Âd, Semud kavminin cezalarını biliyoruz, fert olarak bazen bazı insanlara Allah'ın, kâfirliği dolayısıyla nasıl yıldırımlar yağdırdığını, tepelediğini, kahrettiğini, mahvettiğini biliyoruz. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'e ezâ cefâ eden müşriklerin sonunda nasıl cezalarını ve belalarını bulduklarını biliyoruz. Demek ki dünyadaki olayların bir kısmı da Allah'ın belası ve cezası olarak kulun işledikleri çirkinliklerin karşılığında kendi başına ördüğü çorap olarak geldiği de muhakkak.

Onun için Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri bir hadîs-i şerîflerinde buyuruyor ki;

إن الرجل ليحرم الرزق بالذنب يصيبه

Inne'r-racule le-yuhramu'r-rızka bi'z-zenbi yusîbuhû. “Kişi bazen işlediği bir gûnahtan, battığı, bulaştığı bir gûnahtan dolayı rızkından mahrum kılınır, rızkından mahrum olur.”

Neden?

Sen günah işledin de ey kulum, onun için ben senin rızkını şimdi ceza olarak kesiyorum, mahrum ol da anla bakalım o günahı işlemenin ne kadar fenâ olduğunu, der gibi bir İlâhî cezaya uğrayabiliyor. Ve hayatımızdaki olayları da biz şöyle bir ibret gözüyle hikmetli bir insan, bilge bir insan bakışıyla inceleyecek olursak çevremizdeki insanların başına gelen olayları daima görürüz. Mesela falanca adamın başına bir şey geldiği zaman, komşumuzdan veya gazetelerden okuduğumuz bir olayda “Bak ettiğini buldu işte, gördün mü, çalma kapını çalarlar kapını, işte bak belasını, cezasını çekti, İlâhî adalet tecelli etti, sonunda o haksızlığı yapan belasını buldu” diyoruz. Demek ki bazen olaylar da insanın kendisinin Allah’a karşı kulluğundaki kusurdan kaynaklanıyor.

c. Otokontrolün En Kestirme Yolu; Bir Mürşide Teslim Olmaktır

O hâlde bizim ne yapmamız gerekiyor?

Eğer kusurlu bir hâlimiz varsa kendimizi kontrol etmemiz gerekiyor. Kendimizi kendimizin kontrol etmesi gerekiyor, buna otokontrol deniliyor veya kendi kendisini

kritik, tenkit etmesi, otokritik deniliyor. İnsanın kendi hâline bakması ve kendisinin hâlini değerlendirmesi... Bu çok normal olmayabilir, insanlar kendisi hakkında objektif düşünmeyebilirler. Onun için genel olarak rûhî terbiyede bir mürşid-i kâmile teslim olunuyor ki o, nefsinin ayıplarını ona göstere ve onlardan dönmesini sağlasın. Çünkü dışarıdan bakan, hele bu konuda derin uzman olan bir insan bu olayları daha iyi bildiği, nefsin oyunlarını, hilelerini, şeytanın hilelerini bildiği için daha güzel tavsiyelerde bulunur. En iyisi böyle bir mürebbiye, bir büyük muallime, bir mürşid-i kâmile teslim olmak diye söylemiştir kitaplarımız.

Teknik üniversitede okumuş olan bir profesör tanıdığımız tasavvufa nasıl intisap ettiği hususunda diyor ki: İlk önce Mevlânâ Celaleddîn-i Rûmî hazretlerinin *kaddessallahu sırrahu'l-aziz Mesnevi* tercemesini okumaya başlamış. Maarif Klasikleri arasında çıkan *Mesnevi Tercemesi*'ni okumaya başlamış. Orada bir noktaya gelmiş, Mevlânâ hazretleri orada kitabının içinde diyor ki *Mesnevi*'de:

“Azizim! Ey müslüman, eğer aklın varsa bir mürşid-i kâmilin eteğine yapış!”

Onun üzerine o, bunu kendisine bir nasihat olarak kabul etmiş, o zaman etrafındaki insanlara soruşturmuş bir mürşid-i kâmil aramış, araştırmış ve sonunda işte Abdülaziz Bekkine Hocamız’a, selefimize intisap etmiş diye kendisinin ağzından dinlemiştim.

İnsanın kendi kusurlarını görmesi de çok büyük bir fazilettir.

Kişi noksanını görmek gibi irfan olmaz.

İrfanın yüksek bir derecesidir ama bu dereceye herkes eremiyor. Çocuk kendi kusurunu göremez, hatada ısrar eder. Basit bir insan da kusurunu göremez inat eder, o hâlde onlara yukarıdan, biraz daha otoriter bir kaynaktan hatalarını, kusurlarını göstermek lazım geliyor. Tamam. İnsan hatasını görecek.

Ne yapacak?

Hatasını görünce tevbe, istiğfar edecek.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz hadîs-i şerîflerinde buyuruyor ki:

“Ben peygamberken, Allah beni çok yüksek mevkie çıkartmışken, gelmiş gelecek

günahlarım olsa bile, olacak olsa bile onları affettiğini Fetih sûresinde bildirmişken, ben dahi günde 70 defa, 100 defa Allah'tan tevbe ve istiğfar ediyorum, affımı, mağfiretimi diliyorum.”

Peygamberler günah işler mi?

İşlemez. Peygamberliğin vasıflarından birisidir, peygamberler günah işlemekten korunmuşlardır Allah'ın sevgili kullarıdır. Günah işlemez ama Peygamber Efendimiz niye tevbe ve istiğfar ediyor, her yüksek makamın da o makamın yüksekliğiyle mütenasip âdâbı vardır. Allah'a en yakın kul olan Peygamber-i zişân *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in de:

قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى

Kâbe kavseyn ev ednâ.¹ makamında bir edebi var, riayet ettiği yüksek edepler var. Nitekim Kur'ân-ı Kerîm de Miraç olayını anlatırken:

¹ 53/Necm, 9.

مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى

*Mâ zaga'l-basaru ve mâ tagâ.*² buyuruyor âyet-i kerîmeyle, Peygamber Efendimiz'in Allahu Teâlâ hazretlerinin huzur-ı izzetine vâsıl olduğu, kabul olunduğu zaman ne kadar güzel bir edeple hareket ettiğini, Allah'ın sevgisini nasıl kazandığını bu âyet-i kerîme bildiriyor. Demek ki her yüksek makamın edebi olduğu için o kendi edebine göre düşünüyor ve çok mütevâzı olduğundan ve haklı olarak aynı zamanda bir gerçektir şek ve şüphe yoktur.

d. Hatadan Hemen Dönmeli Ve Allah'tan Af Dilemeli

“Yâ Rabbi, sana hakkıyla ibadet edemedim!” buyurduğu da rivayet ediliyor. Hiçbir kul Allah'a hakkıyla ibadet edemez. Çünkü her şeyimiz Allah'tan olduğu için her an ibadet hâlinde olmamız lazım, her an ibadet ve taatte bulunmak da kolay değil. Bir de ibadeti kaliteli yapmak kolay değil, ne kadar kaliteli yapılsa da ufak tefek yine birtakım,

² 53/Necm, 17.

beşer olduğu için, en yüksek kaliteye göre biraz eksiklikler olabileceğinden Peygamber Efendimiz dahi günde 70 defa, 100 defa istiğfar ettiğini bildiriyor.

Bu ne demek?

Ben peygamberken böyle yapıyorum, siz de bu edebe riayet edin, kendinizi kontrol edin, Allah'tan af dileyin. İnsan tevbe ve istiğfar edince, Allah'tan af dileyince Allahu Teâlâ hazretleri affediyor.

Hatta bir müjdeli hadîs-i şerîf var. Bir kul hatasını anlasa, Allahu Teâlâ hazretlerine karşı yaptığı işin doğru olmadığını sezse, içine pişmanlık, kalbine bir yanma düşse, “ah ben niye bu işi yaptım, Allah'ın hoşuna gitmeyecek, hatalı, günah olan bir işi yaptım” diye içine pişmanlığın ateşi düştüğü, acısını gönlünde hissetmeye başladığı zaman daha diline getirip de “affet beni Allah'ım” diye *estağfirullah el-azîm* diye diliyle söylemeden Allah onu affeder, buyuruyor...

Biliyoruz ki: Allahu Teâlâ hazretleri insanların gönüllerine bakıyor. Gönüllerinden geçen duyguları da biliyor ve niyetlere göre insanı değerlendiriyor. Demek ki ilk önce

hatalı olup olmadığımızı devamlı kontrol altında tutmalı ve uyanık bir müslüman olmalıyız. Hatamız varsa derhal dönmeliyiz. Arapça'da dönmeye tevbe deniliyor. Affımızı, mağfiretimizi istemeliyiz, ona da istiğfar deniliyor. Ondan sonra kendimizi düzeltip iyi bir kul olmaya gayret etmeliyiz.

e. Mescitlere Devam, Birbirini Allah İçin Sevmek Azaba Engeldir

Bir başka hadîs-i şerîf var tevbenin ne kadar güzel, tesirli olduğunu gösteren. İmam Beyhakî'nin Enes *radiyallahu anh*'ten rivayet etmiş olduğu bir hadîs-i şerîfte Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ: إِنِّي لِأَهْمُّ بِأَهْلِ الْأَرْضِ
عَذَابًا فَإِذَا نَظَرْتُ إِلَى عُمَارِ بُيُوتِي،
وَالْمُتَحَابِّينَ فِيَّ، وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ
صَرَفْتُ عَنْهُمْ.

Innallahe te'âlâ yekûlü: Innî le-ehimmü bi-ehli'l-arzı azâben fe-izâ nazartü ilâ ummâri buyûtî ve'l-mütehâbbîne fiyye ve'l-müstağfirîne bi'l-eshâri saraftü anhüm.

Innallahe te'âlâ yekûlü. “Allahu Teâlâ hazretleri buyuruyor ki:” *Innî le-ehimmü bi-ehli'l-arzı azâben.* “Ben yeryüzündeki ahaliye, insanoğluna, yaptıkları kusurlardan dolayı azap etmeye davranıyorum, himmet ediyorum yani öyle bir şeyi düşünüyorum.” *Fe-izâ nazartü ilâ ummâri buyûtî.* “Benim mescitlerimin müdavimlerini, onları imar eden mânevî bakımdan imar eden âbidleri, ibadet ehli, hâlis muhlis müslümanları gördüğüm zaman.” *Ve'l-mütehâbbîne fiyye.* “Benim için birbirleriyle samimi dostluk kuran mü'minleri o sıcak kardeşlik duygusu içinde gördüğüm zaman.” *Ve'l-müstağfirîne bi'l-eshâri.* “Gecenin sonlarında, seher vakitlerinde, herkes uykudayken, uykusunu bölüp kalkıp abdest alıp da: ‘Aman yâ Rabbi!’ deyip gözyaşı döküp tevbe ve istiğfar edenleri gördüğüm zaman.” *Saraftü anhüm.* “O düşündüğüm azabı onlardan kaldırıyorum, onlara azap etmiyorum, etmeyi düşündüğüm hâlde bu iyi insanları görünce vazgeçiyorum.”

Demek ki aslında hani gericilik diyorlar, müslümanları bazı şekillerde kötü göstermeye çalışıyorlar, karalıyorlar, aleyhinde yazıyorlar,

çiziyorlar. Ama işin aslında dünyada insanların azap görmemesi, huzur içinde yaşamasının mânevî sebebi o, mescitlerdeki mübarek, ibadet eden insanlar. O samimi, birbirlerini seven müslümanlar. O, geceleri kalkıp da seccadesinde gözyaşı döküp tesbih çekip *Allah* diyen âşık-ı sâdıklar. Onların yüzü suyu hürmetine sağlık ve afiyet içinde insanlar yaşıyor da gene de dindarlara, dine kızıyorlar, çeşitli ileri geri sözler söyleyenler olabiliyor.

Allahu Teâlâ hazretleri azap edecekken azabını kaldırıyor, yapmıyor. Azap edecekken azap etmiyor, kullarını bağışlıyor.

Kimler hürmetine?

Ummâri buyûtî. “Benim evlerimi imar eden insanlar hürmetine.” diyor Allahu Teâlâ hazretleri.

Allah’ın *buyûtî*, benim evlerim, dediği nerelerdir; mescitlerdir, mescitler Allah’ın evleridir. Ne güzel! Biz mescide gittiğimiz zaman ne güzel bir şey oluyor. Ne yapmış oluyoruz, Allahu Teâlâ hazretlerini evinde ziyaret etmiş oluyoruz. Ne kadar hoş bir şey! Hani insan sevdiği yüksek bir şahsiyetin konağının kapısına, sarayına gitse, kapıdan

kabul olsa, huzura alınsa ne kadar memnun olur. Biz de Allahu Teâlâ hazretlerini, elhamdülillah istediğimiz zaman ve en aşağı günde beş defa ezanlar okunup da bir de bize davet oluyor. *Hayya ale's-salah hayya ale'l-felah*, diye minarelerden müezzinlerle, hoparlörlerle Allahu Teâlâ hazretleri bizi evine kendisi davet ediyor. Ne kadar büyük bir şeref! O davet kaçırılır mı, Allah kullarını evine davet ediyor. “Gelin bakalım benim evime” diye, kapılarını açıyor. Ve Allahu Teâlâ hazretlerinin evleri ne kadar güzel ki kapılarında bekçiler, engellemeler, hüviyet kontrolleri, aramalar, taramalar, protokol yok. İnsan samimi olarak Allahu Teâlâ hazretlerinin evine gidiyor ve orada cân u gönülden Allahu Teâlâ hazretlerine, Rabbi'ne ibadet ediyor.

Bu ibadet eden demiyor da hadîs-i şerîfte *ummar* diyor, yani mescitleri imar eden kişiler demiş oluyor.

Buradan anlıyoruz ki mescitlerin mâmur, imarlı, şen olması neden dolaydır?

İçinde cemaatin olmasından dolaydır. Düşünelim ki çok basit yapılmış bir çadır veya

baraka veya çardak bir mescit... Böyle düşünelim. Hani köylü çok fakir olduğundan kendisine mescit olarak bir çardak yapmış, köy orayı kullanıyor diyelim. Çok basit. Ama içinde cemaati çoksa o zaman orası mâmur oluyor, bakımlı, imarlı, süslü, ziynetli oluyor.

Neden?

Cemaat var. Cemaat onu ziynetlendiriyor, mâmur hâle getiriyor. Mâmure hâline getiriyor.

Bu çok önemli bir şey, Allah'ın mescitlerine gidilmediği zaman da mescitler harap olmuş oluyor. İsterse betondan yapılmış olsun, duvarları nakışlarla, altın yaldızlarla süslenmiş olsun. İyi güzel, kapısı gayet güzel bir kıymetli tahtadan oyulmuş, ceviz, minberi çok kıymetli ama içinde hiç insan yok! Demek ki bu cami ne kadar mâmur gibi görünse maddeten aslında harabedir çünkü içinde cemaat yok.

O hâlde semtimizdeki camileri harabe hâline getirmek vebalini de yüklenmeyelim. Sen evinde namaz kıldığın, camiye gitmediğin zaman o camii âdetâ harap etmiş oluyorsun. Yerle bir etmiş oluyorsun çünkü içinde namaz

kılan insan olmuyor. Sen ona gittiğin zaman o camii imar etmiş, bakımlı hâle getirmiş, süslü, ziynetli hâle getirmiş oluyorsun. Bu bizim içimizde bir ibadethâne sevgisi olmasına bağlı ve bir insanın gönlünde ibadethâne sevgisi varsa ibadetini camide gidip yapma aşkı ve şevki varsa onun hakkında çok müjdeli hadîs-i şerîfler var. Allahu Teâlâ hazretleri mescit, ibadet âşıklarına kıyamet gününde Arş-ı Âlâsı'nın gölgesinde nurdan minberler verecek, orada oturtacak, mahşer gününün sıkıntılarına onlar uğramayacaklar. O hâlde böyle insanlar olmaya gayret edelim. Çevremizdeki mescitleri mâmur turalım, cemaatsiz bırakmak suretiyle harabe hâline getirmeyelim.

İkinci Allah'ın sevdiği kimseler kimlermiş ki onların hürmetine azabı çekiyor, kaldırıyor, yapmıyor.

el-Mütehâbbîne fiyye. “Benim için birbirlerine muhabbet eden, birbirleriyle arkadaş ve dost olan kişileri gördüğüm zaman azaptan vazgeçerim!” buyuruyor.

Bu nedir?

Bu da o kadar önemli bir şey biz müslümanlar o kadar kolaydan Allah'ın rızasını kazanabiliriz ki, o kadar büyük sevapları kolaylıkla alabiliriz ki, o kadar yüksek makamlara kolaylıkla çıkabiliriz ki ama ah dinimizin inceliklerini bilsek, İslâm'ı doğru tanısak.

Bakın İslâm'ı biz de doğru tanımıyoruz. İslâm'ı biz doğru tanımayınca çevremizde İslâm'dan uzak yaşayan insanlar da tanımadığından İslâm'a düşman gözüyle bakıyor, İslâm'ı kötü görüyor. Aslında Avrupalılar'ın içinde bile İslâm'ı inceleyen, sadece Avrupalı değil, Amerikalı, Asyalı, Kanadalı, Hintli, Japon... Dünyanın her yerindeki insanlar yani gayrimüslim olan, İslâm'la henüz müşerref olmamış insanlar İslâm'ı inceledikleri zaman İslâm'a hayran kalıyorlar. Biliyorsunuz meşhur Voltaire var, meşhur filozof, o nasıl methetmiş Peygamber Efendimiz'i, dinimizi nasıl methetmiş. Bu birtakım kitaplarda Avrupalı filozofların İslâm'ı nasıl methettiğini ve bazılarının da yaşayanlarının dahi nasıl sonunda inceleyip müslüman olduklarını biliyoruz.

f. Ah Őu İslâm'ın İnceliklerini Babadan Dededen Müslümanlar Bir Bilsen

Ah Őu İslâm'ın güzelliklerini biz de bilsek, babadan, dededen, ecdattan, soyca hep müslüman olarak gelmiş bir sülalenin evladı olan Őu zamanda yaşayan Őu müslümanlar! Ah elindeki cevherin kıymetini, İslâm'ın ne kadar kıymetli olduğunu, içindeki güzel hükümleri bilse baŐkalarına anlatsa da kimse İslâm'a düşman olmasa...

Ben gazetecilere, bazı yazarlara bakıyorum, İslâm'ın bir iki meselesini hemen ne getirip İslâm'ı karalamaya, ktlemeye çalışıyorlar. Hâlbuki bu yanlıŐ.

İŞte cihat var.

Peki Sırlar'a karşı cihat etmeyelim mi Şimdi, saldırıyor, evimizi, köyümüzü yıkıyor! Biz huzur içinde yaşayalım derken saldırıyor, cihadın gereği ortaya çıkıyor!

İslâm'da cihat olması fenâ!

İyi ama cihat olmaması yeryüzünün fesada uğramasına sebep olur. Cihat elbette gerekli, böyle yanlıŐ Őeylerle insan çok güzel Őeyleri de kötü gösterebilir.

Mesela tıbbı ele alalım... Geçen gün düşündüm, aklıma geldi, ben elime kalemi alsam, şu güzelim tıbbı kötölemeye kalksam, desem ki:

“Aman bu doktorlar ne kadar fenâ insanlar!”

“Niye?”

“Eline iğneleri alıyorlar, insanın butlarına batırıyorlar, kollarına kanlar çıkıyor, ellerine keskin neşterleri alıyorlar, karnını yırtıyorlar, uzuvlarını kesiyorlar... Aman bu doktorların yanına hiç yanaşmamak lazım, hele insanlara birtakım haplar, şuruplar veriyorlar, içiyorsun zehir gibi, ağzın berbat oluyor... Aman bu doktorlar ne fenâ!” desem herkes gülmez mi?

Güler çünkü:

“Kardeşim evet bunlar böyle ama bunların hepsinin faydası var, bunlar olmasa vaziyet daha kötüye gidecek, onun için tıbbın bu gibi tedbirlerini hoş gör, sen genel yapısıyla tıbbı bak.” der.

İşte bunun gibi insanların da Müslümanlığa böyle bakması lazım. Bakın, Allah *el-mütehâbbîne fiyye* buyuruyor, müslümanların birbirlerini Allah için sevmesi

ne kadar kıymetli ki Allah azap edecekken onlar hürmetine azaptan vazgeçiyor.

İslâm sevgi dinidir diye bastıra bastıra söyleyebilirsiniz ve birbirinizi sevmek için adım atın, lütfen birbirinize doğru adım atın, kucaklaşın, birbirinizi sevin.

Ben şu Türkiye'nin hâline bakıyorum da ne kadar üzülüyorum, bilseniz. İlerici-gerici diye bir ayrım, Sünnî-Alevî, Türk-Kürt diye bir başka ayrım şöyle diye böyle diye bir başka ayrım...

Ne lüzum var! Allah'ın birbirini seven insanlara bu kadar mükâfatları verdiği dinimizde âşikâr iken birbirimizi sevmek, birbirimizle dost olmak, birbirimize iyilik yapmak varken bu düşmanlık niye! Dostluk varken düşmanlık niye! Saadet varken mutsuzluk, huzur içinde yaşamak varken kavga, sıhhatli yaşamak varken birbirimizi yaralayıp, öldürüp hapse, kabre girmek niye!

İnsanların bunları anlaması lazım!

Biraz da ben haklıyım galiba, kendimizi kusurlu görüyorum, anlatamamışız İslâm'ın bu kadar güzel olduğunu.

Siz duyuyorsunuz, bunları anlatın: *el-mütehâbbîne fiyye*. “Benim için birbirlerini sevenler.” diye Allah o insanları da çok sevdiğini bildiriyor.

Ve'l-müstağfirîne bi'l-eshâri.

g. Seherlerde İstiğfar Etmek

Zikredilen hadîs-i şerîfte üçüncü olarak seher vakitlerinde istiğfar eden insanlar... Tevbe ve istiğfar etmek her zaman olur, gece de gündüz de olur. Ama “seher vaktinde istiğfar etmek” diyor bu hadîs-i şerîfte Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz. Seher vaktinde istiğfar etmek...

Muhterem kardeşlerim!

Seher yani sahur vakti, gecenin sonu, henüz daha sabahın vakti girmeden, imsak kesilmeden önceki zaman kimlerin zamanıdır biliyor musunuz?

Âşık-ı sâdıkların zamanıdır. Çünkü o zaman herkes uykudadır, hiç kimsenin kimseden haberi yoktur. Riyâ, gösteriş, şöhret

afetine bulaşmak yoktur. O zaman âşık-ı sâdıklar, Allah'ı seven o muhibb-i sâdıklar...

Âşık-ı sâdık olmak İslâm'ın en yüksek mertebesidir. Tasavvuf böyle söylüyor, tasavvufta en yüksek mertebe aşk makamıdır.

O âşık-ı sâdıklar uykudan kalkıyorlar, seccadelerine oturuyorlar, tesbihleri ellerine alıyorlar, Kur'ân-ı Kerîm'i okuyorlar, *Allah* diyorlar *lâ ilâhe illallah* diyorlar, gözyaşları döküyorlar, yalvarıyorlar, dua ediyorlar... Ne kadar güzel! Âşık-ı sâdıkların Mevlâsı'yla, Mahbûb-u hakîkî olan Allahu Teâlâ hazretleriyle baş başa olduğu zaman. Allahu Teâlâ hazretleri o mübarek vakitte göğün kapılarını açıyor, kendisi kullarına talip oluyor. "Ey kullarım hadi bakalım içinizde âşık-ı sâdık varsa uykusunu terk etsin, kalksın benim divanıma gelsin, benden dilesin dursun istediğini ben de ona vereyim." diye kendisinin talip olduğu zaman.

Gece gündüz de ibadet olur, günde beş vakit ibadetin zamanları var ama gecenin ibadetinin hâli ve tadı başkadır. Tatmayan

bilmez, tadan da bir daha herhâlde o zevkten dolayı onu bırakmak istemez.

Size gecelerinizi de böyle Allahu Teâlâ hazretlerini zikrederek ibadet etmeyi tavsiye de ediyor hadîs-i şerîf.

Ben de nakleden bir kimse olarak Efendimiz'in hadîs-i şerîfini ben de size tavsiye ediyorum ki böyle yapalım:

Birbirimizi sevelim. Geceleri Allahu Teâlâ hazretlerine âşikâre niyaz edelim, yalvaralım, dualar edelim ve Allah'ın evlerini ibadetlerle şenlendirelim. Mâmur hâle getirelim, camileri dolduralım, Allah'ın yolunda yürüyelim, dinimizi öğrenelim ve hayatımızda yaşayalım ki Allah bizi belalardan, sıkıntılardan korusun.

Bakın Türkiye'nin başında bir sürü bela var, kendimiz şahsen mutlu olsak bile Türkiye namına üzülüyoruz, nereden geldi bu belalar diyoruz, bunların kalkması için çareler düşünüyoruz. İşte bunun mânevî çaresi bu! Sen iyi müslüman olursan, Allah'a güzel ibadet edersen, mü'min kardeşlerini seversen Allahu Teâlâ hazretleri belaları, azapları kaldıracak. Bosna'dan, Hersek'ten, Kafkasya'dan, Keşmir'den, Filistin'den, Afrika'dan, dünyanın

her yerindeki zalimlerin zulmü kalkacak demek ki. Allahu Teâlâ hazretleri yeryüzüne güzellikleri hâkim kılacak demek ki. O hâlde Allahu Teâlâ hazretlerinin yolunda yürümeye gayret edelim.

h. Nasihatten Murat; Nasihati Tutmaktır

Allahu Teâlâ hazretleri cümlemize tevîkîni refîk eylesin. Hakkı hak olarak görüp ona uymayı nasip eylesin. Duyduklarımızdan ibret alıp, anlayıp, dinleyip onları uygulamayı nasip eylesin. Nasihatten murat nasihati tutmaktır. Hadislerin, âyetlerin inmesinden, peygamber gönderilmesinden murat da insanların tebliğ edilen hakikatleri öğrenip onları uygulamasıdır. İslâm insana dünya ve âhiret saadetini, uyguladığı takdirde sağlayacak. O bakımdan Allahu Teâlâ hazretlerinin ahkâmını, dinimizin, şariatimizin ahkâmını en güzel tarzda hayatımızda, evimizde, iş, toplum hayatımızda uygulayalım da Allahu Teâlâ hazretleri bizi hem dünyada bahtiyar eylesin, güçlü kuvvetli, mutlu eylesin hem de âhirette sevdiği kullar olarak cennetle, Cemâli'yle müşerref eylesin.

Allah'ın selamı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun.

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtüh.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

7 Zilka'de 1415 / 06.04.1995

AKRA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

